

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 17. december 2013

Sag 208/2013

Anklagemyndigheden kærer Østre Landsrets kendelse om ikke at tilbagekalde beskikkelsen af advokat Kristian Mølgaard som forsvarer i sagen:

Anklagemyndigheden

mod

T

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten på Frederiksberg den 11. juni 2013 og af landsrettens 15. afdeling den 25. juni 2013.

I påkendelsen har deltaget syv dommere: Børge Dahl, Poul Søgaard, Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Henrik Waaben, Lars Hjortnæs og Kurt Rasmussen.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens kendelse, således at beskikkelsen af advokat Kristian Mølgaard som forsvarer for T tilbagekaldes.

T har påstået stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Anbringender

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at retsplejelovens § 734, stk. 2, ikke kun finder anvendelse, såfremt der er påvist modstridende interesser mellem de sigtede, men også hvis der er nærliggende risiko herfor. Hvor to sigtedes forsvar ikke kan varetages af samme advokat, kan der heller ikke ske beskikkelse af to forsvarere fra samme advokatfirma, da tilsvarende hensyn gør sig gældende. Der skal i overensstemmelse med de advokatetiske regler ske identifikation mellem forsvarere fra samme kontor. Baggrunden for en sådan ordning er først og

fremmest et ønske om at sikre, at forsvaret tilrettelægges på en sådan måde, at det tilgodeser den sigtedes interesser bedst muligt uden risiko for, at den sigtedes forsvar kan blive påvirket af modstridende interesser til en anden sigtet i samme sag. Dette er i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3, litra c, i den europæiske menneskerettighedskonvention, og det fremgår da også af en dom afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol den 25. september 1992, Croissant mod Tyskland, at retten til selv at vælge en forsvarer nødvendigvis må underlægges visse begrænsninger.

Ved afgørelsen af, om der er nærliggende risiko for modstridende interesser, kan bl.a. indgå, om der kan antages at bestå en form for aftalt rollefordeling mellem de sigtede. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis de sigtede har relation til kriminelle grupperinger eller organiseret kriminalitet, herunder bandemiljøer, hvor der ofte er et hierarki medlemmerne imellem, og hvor der derfor bl.a. kan være risiko for, at de sigtede indbyrdes fordeler skylden mellem sig, ligesom det kan være tilfældet, hvis de sigtede er nært beslægtede. Det kan også indgå, om de sigtede ikke eller kun i begrænset omfang har afgivet forklaring under sagen. Endvidere må sagens karakter tillægges betydning. Risikerer de sigtede langvarige fængselsstraffe, vil de have incitament til at nedtone deres rolle i den kriminelle handling og eventuelt samtidig i videst muligt omfang placere ansvaret hos de øvrige sigtede.

I den konkrete sag er der nærliggende risiko for modstridende interesser mellem X og T. I sagen er der rejst sigtelse mod i alt otte personer for i forening og efter forudgående aftale at have indført og videreoverdraget store mængder narkotika. Der har efter politiets og anklagemyndighedens opfattelse været en rollefordeling blandt de sigtede i forbindelse med udførelsen af forbrydelserne. De sigtede har alle nægtet sig skyldige og har enten ikke ønsket at afgive forklaring i sagen eller har kun i begrænset omfang afgivet forklaring, herunder om deres respektive roller i de kriminelle handlinger. De sigtede blev endvidere alle varetægtsfængslet i medfør af bestemmelsen om kollusionsrisiko i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Hertil kommer en konkret interessekonflikt mellem X og T om besiddelsen af en aflyttet mobiltelefon.

T har navnlig anført, at teoretiske overvejelser om, at der muligt kan opstå en interessekonflikt, ikke kan føre til, at den væsentlige retsgaranti, som det frie forsvarervalg udgør, tilside-sættes. Afgørende er alene, om de sigtede konkret og aktuelt har modstridende interesser. Det

er sædvanligt og oftest helt uproblematisk, at der medvirker flere forsvarere fra samme kontor i et sagskompleks. Det gælder også, hvor sigtelsen lyder på, at de kriminelle handlinger er udøvet af de sigtede i forening. Retsplejelovens muligheder for at nægte forsvarerbeskikkelse er udtryk for en udtømmende opregning af undtagelserne fra hovedreglen. Retsplejelovens § 734, stk. 2, er formuleret som en begrænsning i forhold til et ellers frit forsvarervalg. Bestemmelsen indeholder alene den indskrænkning, at adgangen for én forsvarer til at være forsvarer for flere i samme sag forudsætter, at de sigtedes interesser ikke er modstridende. Der ses ikke i bestemmelsen at være belæg for en udvidet fortolkning. X og T har hver sin forsvarer uden indbyrdes instruktionsbeføjelser. Der kan ikke ske identifikation mellem advokater fra samme kontor. Subsidiært gøres det gældende, at anvendelse af principper fra retsplejelovens § 734, stk. 2, på advokater uden indbyrdes instruktionsbeføjelser alene kan ske meget indskrænket, dvs. i tilfælde, hvor en konkret og væsentlig interessemodsatning klienterne imellem er påvist. Endelig fremgår det af artikel 6, stk. 3, litra c, i den europæiske menneskerettighedskonvention, at en sigtet har ret til bistand af en forsvarer, som han selv har valgt.

Advokat Kristian Mølgaard har igennem de seneste 12 år virket i samme advokatfirma som advokat Anders Boelskifte, hvor de sammen har haft adskillige større og mindre straffesager, herunder terrorsager, drabssager, narkotikasager mv., uden at dette har givet anledning til problemer. Disse sager har, som alle sager med flere sigtede, nødvendigvis indeholdt en mere eller mindre abstrakt eller konkretiseret risiko for, at en interessekonflikt kunne vise sig. Advokat Kristian Mølgaard og advokat Anders Boelskifte har aldrig været beskyldt for kollusion eller for at have lagt utilbørligt pres på klienter. Konsekvensen af en afbeskikkelse er, at der i alle sager med flere sigtede ikke kan beskikkes forsvarere fra samme kontor.

I den konkrete sag har anklagemyndigheden på trods af adskillige måneders efterforskning ikke konstateret konkrete eller abstrakte interessekonflikter mellem T og de andre sigtede. Den omstændighed, at politiet har set en telefon ved en hemmelig ransagning hos T, at politiet senere ved en anholdelse af X i en helt anden sag finder denne telefon i hans besiddelse, og at X ikke vil oplyse, hvem telefonen tilhører, indikerer ikke en interessekonflikt mellem de to.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om en advokat er afskåret fra at blive beskikket som offentlig forsvarer, fordi en anden advokat fra samme kontor er beskikket som forsvarer for en medsigtet.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 734, stk. 2, varetager – ligesom andre bestemmelser i retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, herunder bl.a. § 730 om sigtedes ret til at vælge en forsvarer og § 736, stk. 1, hvorefter en beskikkelse af en offentlig forsvarer kan tilbagekaldes, når det findes nødvendigt i forsvarets interesse – grundlæggende retsplejemæssige hensyn til som led i en retfærdig rettergang at sikre et troværdigt effektivt forsvar for personer, der er sigtede i straffesager, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i den europæiske menneskerettighedskonvention.

Bestemmelsen i § 734, stk. 2, må således også ses i sammenhæng med retsplejelovens § 126, hvorefter advokater skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik, og med Advokatrådets vejledende advokatetiske regler.

Efter § 734, stk. 2, kan samme person kun være beskikket som forsvarer for flere sigtede under samme sag, når de sigtedes interesser under sagen ikke er modstridende. For at den samme advokat kan beskikkes som forsvarer for flere sigtede i samme sag, skal der være en høj grad af sandsynlighed for, at der ikke kan opstå modstridende interesser. Bag bestemmelsen ligger en formodning for modstridende interesser blandt flere sigtede i samme sag såvel med hensyn til skyldspørgsmålet, hvis de nægter sig skyldige, som med hensyn til grundlaget for strafudmålingen.

Også hvor flere sigtede i samme sag ønsker advokater fra samme kontor beskikket som forsvarere, er der et behov for særligt at sikre, at forsvaret for den enkelte tilrettelægges og fremstår som tilrettelagt udelukkende i den enkelte sigtedes interesse og uafhængigt af forsvaret af de øvrige. De nævnte retsplejemæssige hensyn kan derfor begrunde, at beskikkelse af flere forsvarere fra samme kontor for flere sigtede i samme sag må nægtes, når de sigtedes interesser under sagen er modstridende, eller der er nærliggende risiko herfor.

En sådan nærliggende risiko vil navnlig kunne være til stede, hvis der er tale om grov kriminalitet begået af flere i forening, f.eks. narkotikakriminalitet og personfarlige forbrydelser. Hvis kriminaliteten samtidig er banderelateret, eller hvis der på anden måde er en særlig forbindelse mellem de sigtede, f.eks. i kraft af familierelationer, vil de retsplejemæssige hensyn i almindelighed føre til, at der ikke bør ske beskikkelse af flere forsvarere fra samme kontor.

Det spiller også en rolle, om de sigtede ikke eller kun i begrænset omfang har afgivet forklaring om egen eller andres rolle i hændelsesforløbet. I sidste ende beror det på en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder, om der på grund af risiko for interessekonflikter er grundlag for at afslå beskikkelse.

I den konkrete sag er der rejst sigtelse for grov narkotikakriminalitet begået af flere i forening, og de sigtede har kun i begrænset omfang afgivet forklaring. Der foreligger ikke oplysninger, som understøtter, at de sigtede ikke har modstridende interesser.

Højesteret finder, at der under de foreliggende omstændigheder ikke burde være sket beskikkelse af advokat Kristian Mølgaard. Anklagemyndighedens påstand om, at beskikkelsen af advokat Kristian Mølgaard som forsvarer for T tilbagekaldes, tages derfor til følge.

Thi bestemmes:

Beskikkelsen af advokat Kristian Mølgaard som forsvarer for T tilbagekaldes.

Statskassen skal betale kæresagens omkostninger for Højesteret.